

Salut ambiental
Decret 152/2002, de 28 de maig, pel qual s'estableixen les condicions
higienicosanitàries per a la prevenció i el control de la legionel·losis

Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya

DOGC núm. 3652 - 07/06/2002

Departament de Sanitat i Seguretat Social

- DECRET 152/2002, de 28 de maig, pel qual s'estableixen les condicions higienicosanitàries per a la prevenció i el control de la legionel·losi. (Pàg. 10316)
-

DECRET

152/2002, de 28 de maig, pel qual s'estableixen les condicions higienicosanitàries per a la prevenció i el control de la legionel·losi.

La legionel·losi és una malaltia causada pel bacteri legionel·la, que es pot presentar de manera esporàdica o en forma de brots epidèmics que poden afectar grups de persones de la comunitat.

Des del seu reservori natural, el bacteri pot colonitzar els sistemes d'aigua calenta i freda dels edificis o altres sistemes que necessiten aigua per funcionar, com les torres de refrigeració o els condensadors evaporatius, si té les condicions adequades. Si la instal·lació disposa d'algun sistema que produeixi aerosols, les gotes d'aigua que contenen el bacteri poden ser inhalades i provocar la legionel·losi en grups específics de risc.

La importància sanitària dels brots de legionel·losi fa necessari abordar, sense demores, la regulació de les condicions tecnicosanitàries que han de complir els sistemes i aparells que continguin aigua i siguin susceptibles de produir aerosols, els quals s'han identificat com a vehiculadors d'aquest microorganisme al medi, i establir mesures preventives eficaces contrastades d'acord amb els coneixements científics actuals.

La Llei 14/1986, de 25 d'abril, general de sanitat, imposa a les administracions públiques el deure de dur a terme actuacions dirigides a la prevenció de malalties, i concretament a la promoció i millora dels sistemes de sanejament, de proveïment d'aigua i dels sistemes de sanejament ambiental i control de l'aire, la vigilància sanitària i l'adequació a la salut del medi ambiental en tots els àmbits de la vida.

Sens perjudici del problema sanitari plantejat, cal tenir en compte també que la Llei 3/1998, de 27 de febrer, de la intervenció integral de l'Administració ambiental, que estableix el sistema d'intervenció administrativa i de control de determinades activitats, gran part de les quals inclouen en les seves instal·lacions aparells i equips de transferència de massa d'aigua en corrent d'aire amb producció d'aerosols, possibilita que les administracions públiques adoptin, en l'àmbit de les seves respectives competències, mesures que prevegin, minimitzin, corregeixin i controlin els impactes que aquestes activitats originen amb l'objectiu d'assolir un alt nivell de protecció de les persones i garantir la qualitat de vida.

Amb aquest objectiu i amb caràcter d'urgència el Govern de la Generalitat va aprovar el Decret 417/2000, de 27 de desembre (DOGC núm. 3304, de 12.1.2001), que estableix les condicions tecnicosanitàries aplicables als aparells i als equips de transferència de massa d'aigua en corrent d'aire amb producció d'aerosols per a la prevenció de la legionel·losi, si bé aquestes mesures només eren d'aplicació a torres de refrigeració i condensadors evaporatius.

Davant la preocupació creixent entorn de la necessitat de prevenir la legionel·losi, el Ministeri de Sanitat i Consum ha aprovat el Reial decret 909/2001, de 27 de juliol, pel qual s'estableixen els criteris higienicosanitaris per a la prevenció i control de la legionel·losi. Aquest Reial decret té la consideració de norma bàsica, i és d'aplicació a tots els aparells que acumulin aigua i puguin produir aerosols.

La necessitat de controlar l'adequació de les torres de refrigeració, els condensadors evaporatius i altres instal·lacions d'alt risc a les disposicions que per a la prevenció de la legionel·losi es recullen en aquest Decret, i atès que l'experiència per efectuar la revisió periòdica d'aquestes instal·lacions no està normalitzada en normes ni especificacions tècniques, ha convertit en necessària la col·laboració d'entitats o serveis de revisió que han de ser prèviament reconeguts per la Direcció General de Salut Pública del Departament de Sanitat i Seguretat Social. Tot això, sens perjudici de la funció inspectora reservada als serveis d'inspecció dels ajuntaments i del Departament de Sanitat i Seguretat Social.

Amb l'objectiu de complementar el que estableix la normativa bàsica en aquesta matèria i de donar cobertura jurídica a les actuacions entorn de la prevenció de la legionel·losi amb la finalitat de protegir la salut pública, es publica aquest Decret, que es dicta en l'exercici de les competències atribuïdes a la Generalitat de Catalunya en matèria d'higiene i sanitat interior, indústria i medi ambient, d'acord amb els articles 9.11, 10.1.6), 12.1.2) i 17 de l'Estatut d'autonomia.

D'acord amb tot el que s'ha exposat, atès el que disposen els articles 61 i 62 de la Llei 13/1989, de 14 de desembre, d'organització, procediment i règim jurídic de l'Administració de la Generalitat, a proposta dels consellers de Sanitat i Seguretat

Social i d'Indústria, Comerç i Turisme, i amb la deliberació prèvia del Govern,

Decreto:

Article 1

Objecte

Aquest Decret té per objecte la prevenció i el control de la legionel·losi mitjançant l'adopció de mesures higienicosanitàries en aquelles instal·lacions que puguin tenir un risc associat a l'aparició de casos de legionel·losi.

Article 2

Àmbit d'aplicació

2.1 Les mesures previstes en aquest Decret són d'aplicació a les instal·lacions associades a la possible aparició de legionel·losi que utilitzin aigua en el seu funcionament, produeixin aerosols i es trobin ubicades a l'interior o a l'exterior d'edificis d'ús col·lectiu o instal·lacions industrials que pugin ser susceptibles de convertir-se en focus per a la propagació de la legionel·losi.

2.2 En relació amb les operacions de manteniment, neteja, desinfecció i inspecció, es consideren instal·lacions d'alt risc les següents:

a) Instal·lacions que afecten l'ambient exterior dels edificis: les torres de refrigeració i els condensadors evaporatius.

b) Instal·lacions que afecten l'interior dels edificis: els humificadors que generen aerosols i els equips similars de refredament de l'aire per pulverització.

c) Sistemes d'aigua sanitària calenta i freda (xarxa, dipòsits, acumuladors, calderes, escalfadors, cisterna, pous) dels centres hospitalaris i de les instal·lacions d'ús col·lectiu que disposin de dutxes (presons, allotjaments turístics, instal·lacions esportives i saunes, entre d'altres).

d) Instal·lacions termals.

e) Banyeres d'hidromassatge i piscines climatitzades amb moviment.

2.3 En relació amb les operacions de manteniment, neteja, desinfecció i inspecció, es consideren instal·lacions de baix risc:

a) Fonts ornamentals.

b) Sistemes urbans de reg per aspersió.

c) Elements de refrigeració per aerosolització a l'aire lliure.

- d) Sistemes d'aigua contra incendis.
- e) Sistemes d'aigua sanitària, freda i calenta, no previstos en l'article 2.2.c).
- f) Conductes d'aire condicionat.
- g) Altres aparells que acumulin aigua i puguin produir aerosols.

2.4 Es consideren també instal·lacions de risc en teràpia respiratòria:

Equips de teràpia respiratòria, respiradors, nebulitzadors i altres equips mèdics que entrin en contacte amb les vies respiratòries.

2.5 Queden excloses de l'àmbit d'aplicació d'aquest Decret les instal·lacions que estiguin ubicades en habitatges dedicats a l'ús exclusiu d'habitatge. Això no obstant, i davant l'aparició d'un brot de legionel·losi, les autoritats sanitàries podran adoptar les mesures de control que es considerin adients.

Article 3

Responsabilitat

És responsabilitat de les persones titulars de les instal·lacions de risc l'observança de les disposicions que s'estableixen en aquest Decret. Així mateix, són responsables d'aplicar i/o contractar els serveis necessaris per a l'aplicació dels programes de manteniment, neteja i desinfecció de les instal·lacions i verificar l'eficàcia d'aquests programes mitjançant controls analítics periòdics. També és responsabilitat dels titulars de les instal·lacions d'alt risc demanar-ne la revisió periòdica per una entitat o servei autoritzat.

Article 4

Notificació de torres de refrigeració i condensadors evaporatius

En el termini d'un mes des de l'inici de funcionament, les persones titulars de torres de refrigeració i de condensadors evaporatius han de notificar a l'ajuntament del municipi on estiguin ubicades el nombre i les característiques d'aquestes torres o condensadors, així com les modificacions que afecten el sistema, mitjançant el model de fitxa tècnica que figura a l'annex 1.

Article 5

Noves instal·lacions i reformes de les actuals

En les instal·lacions de nova construcció en la fase de disseny, així com en les modificacions i reformes de les instal·lacions existents, s'ha de tenir en compte:

5.1 Xarxa d'aigua sanitària:

- a) La xarxa interna d'aigua ha de garantir la total estanquitat, aïllament i la correcta

circulació de l'aigua, evitant que s'estanqui.

b) La xarxa interna ha de disposar d'un sistema de vàlvules de retenció que evitin retorns d'aigua per pèrdua de pressió o disminució del cabal subministrat, sempre que sigui necessari per tal d'evitar barreges d'aigua de diferents circuits, qualitats o ús.

c) Les canonades d'aigua freda han d'estar prou allunyades de les d'aigua calenta perquè no hi pugui haver transferència de calor de les unes a les altres. S'ha de procurar que la temperatura de l'aigua freda no superi els vint graus.

d) La temperatura de l'aigua en el circuit d'aigua calenta no ha de ser inferior a 50°C en el punt més allunyat del circuit o a la canonada de retorn a l'acumulador. La instal·lació ha de permetre que l'aigua arribi a una temperatura de 70°C.

e) Si el circuit disposa de dipòsits, han d'estar situats en llocs accessibles per a la inspecció, neteja, desinfecció i presa de mostres i han d'estar tapats amb una coberta impermeable que ajusti perfectament i que permeti l'accés a l'interior. Els dipòsits situats a l'aire lliure han d'estar aïllats tèrmicament, si escau. Si hi ha dipòsits de cua, seran independents i dotats de vàlvules antiretorn per tal que l'aigua d'aquest dipòsit no pugui entrar a la xarxa interna.

f) Els acumuladors han de ser accessibles per a la inspecció, neteja, desinfecció i presa de mostres.

g) Els materials en contacte amb l'aigua han de ser capaços de resistir l'acció de la temperatura i dels desinfectants. S'han d'evitar els que afavoreixin el creixement de microorganismes.

5.2 En les torres de refrigeració i els condensadors evaporatius:

a) La utilització d'aparells i equips que basen el seu funcionament en la transferència de masses d'aigua en corrents d'aire amb producció d'aerosols s'ha de dur a terme de manera que es redueixi al mínim el risc d'exposició per a les persones.

A aquest efecte, s'han d'ubicar en llocs allunyats de les persones i protegint les preses d'aire condicionat i les finestres.

Aquests aparells han d'estar dotats de separadors de gotes d'alta eficàcia. La quantitat d'aigua arrossegada ha de ser inferior al 0,1% del cabal d'aigua en circulació en l'aparell.

b) Els materials que estiguin en contacte amb l'aigua han de resistir l'acció agressiva de l'aigua i del clor o d'altres desinfectants, amb la finalitat d'evitar la corrosió. Així mateix, s'han d'evitar els materials particularment favorables al desenvolupament dels bacteris i els fongs, com ara el cuir, la fusta, l'uralita, el formigó o els derivats de la cel·lulosa.

c) S'han d'evitar les zones d'estancament d'aigua en els circuits, com canonades de bypass, equips o aparells de reserva, canonades amb fons cec i similars. Els equips o aparells de reserva, en cas que n'hi hagi, s'han d'aïllar del sistema mitjançant vàlvules

de tancament hermètic, i han d'estar equipats amb una vàlvula de drenatge, situada en el punt més baix, per buidar-los quan estan en parada tècnica.

d) Els equips i aparells s'han d'ubicar de manera que siguin fàcilment accessibles per a la inspecció, manteniment, neteja i desinfecció. S'ha de posar una atenció especial en el manteniment de bateries fredes i safates humides dels equips, mitjançant accessos adequats i tapes de registre. Els equips han d'estar dotats, en un lloc accessible, almenys d'un dispositiu per fer la presa de mostres de l'aigua de recirculació.

e) Les safates de recollida d'aigua dels equips i aparells de refrigeració han d'estar dotades de fons amb el pendent adequat i d'un tub de desguàs de manera que es puguin buidar completament.

f) Si el circuit d'aigua disposa de dipòsits (d'abastament, bombament i altres) s'han de cobrir mitjançant tapes hermètiques de materials adequats, així com posar pantalles en els sobreeixidors i les ventilacions.

Article 6

Manteniment, neteja i desinfecció

6.1 Les instal·lacions d'alt risc recollides en l'article 2.2 estan subjectes a normes d'autocontrol basades en el sistema d'anàlisi de perills i punts de control crític. Aquestes mesures inclouen les actuacions de manteniment, neteja i desinfecció, i han d'incloure, almenys:

a) L'elaboració d'un plànol de cada instal·lació que n'inclouï tots els components, el qual s'actualitzarà cada vegada que es realitzi alguna modificació.

b) El programa de manteniment de la instal·lació per assegurar-ne el correcte funcionament, que estableixi els punts de revisió, els paràmetres a mesurar, així com la seva periodicitat.

c) El programa de neteja i desinfecció preventiva i/o en continu de la instal·lació, que estableixi clarament els procediments, els productes a utilitzar, la dosificació dels desinfectants i altres productes, les precaucions a tenir en compte i la periodicitat de cada activitat.

d) El programa de tractament de l'aigua, que detalli els productes que s'utilitzen, les dosis i els procediments d'aplicació, així com els paràmetres de control, els mètodes de mesura i la periodicitat de les anàlisis.

El programa de manteniment, neteja i desinfecció dels sistemes d'aigua sanitària freda i calenta, les torres de refrigeració, els condensadors evaporatius i les banyeres d'hidromassatge s'ha d'ajustar als procediments previstos a la normativa vigent o als protocols fixats per altres legislacions o per organismes nacionals o internacionals d'eficàcia equivalent.

6.2 Les persones responsables de les instal·lacions de baix risc recollides a l'article 2.3 han d'aplicar programes d'autocontrol basats en el sistema d'anàlisi de perills i

punts de control crític que incloguin com a mínim actuacions de manteniment, neteja i, si escau, desinfecció preventiva i/o en continu. Els elements com difusors, aixetes o altres on es pugui produir estancament d'aigua i siguin susceptibles de produir aerosols s'hauran de netejar i desinfectar periòdicament.

6.3 Les operacions de manteniment i neteja previstes es faran d'acord amb les disposicions previstes al Reial decret 1751/1998, de 31 de juliol, pel qual s'aprova el reglament d'instal·lacions tèrmiques als edificis (RITE) i les seves instruccions tècniques complementàries (ITE) i en el Reial decret 3099/1977, de 8 de setembre, pel qual s'aprova el Reglament de seguretat per a plantes i instal·lacions frigorífiques i en altres normes del camp de la seguretat industrial.

Article 7

Registre d'operacions de manteniment, neteja i desinfecció

Les persones titulars de les instal·lacions incloses en l'àmbit d'aplicació de l'article 2.2 han de disposar d'un registre de les operacions de manteniment, neteja i desinfecció en el qual constin les anotacions següents:

- a) Les operacions de manteniment, neteja i desinfecció, la data de realització, els productes utilitzats, la dosi i el temps d'actuació. Quan aquestes operacions siguin efectuades per una empresa contractada, haurà de lliurar un document descriptiu de les actuacions efectuades en el qual figuri com a mínim la informació de l'annex 2.
- b) Data de realització de qualsevol altra operació de manteniment (neteges parcials, reparacions, verificacions, etc.), amb el detall de la tasca realitzada, així com qualsevol altre tipus d'incidència i de mesures adoptades.
- c) Data de la presa de mostres i resultats de les anàlisis de l'aigua.
- d) Signatura de la persona responsable tècnica de les operacions realitzades i de la persona responsable de la instal·lació.

El registre del manteniment, neteja i desinfecció estarà a disposició de les persones i/o entitats autoritzades que desenvolupin les funcions de revisió tècnica, així com dels serveis d'inspecció de les administracions competents.

Article 8

Formació

8.1 El personal que realitzi tractaments a instal·lacions de l'article 2.2 i 2.3 per a la prevenció de la legionel·losi que pertanyi a una entitat o servei extern contractat o bé sigui personal propi de l'empresa titular de la instal·lació ha de disposar d'un nivell de coneixements suficients per realitzar una prevenció efectiva dels riscos per a la salut d'aquelles instal·lacions que poden ser susceptibles de convertir-se en focus de propagació de la legionel·la. A aquests efectes, han de superar els cursos de formació corresponents, el programa dels quals s'ha d'ajustar als continguts formatius inclosos a

l'annex 3 d'aquest Decret.

Aquesta formació la podrà impartir l'empresa titular de la instal·lació de risc per al seu propi personal o bé una entitat o un servei extern de formació.

8.2 Les persones responsables de les instal·lacions de risc previstes a l'article 2.2 i 2.3 han de disposar de la documentació que acrediti la formació que s'ha impartit al seu personal de manteniment encarregat de la realització d'aquests tractaments; la formació s'ha d'ajustar al que preveu l'annex 3 d'aquest Decret.

Article 9

Empreses i entitats o serveis externs que imparteixen formació per al tractament de les instal·lacions de risc.

9.1 Les empreses i les entitats o serveis externs interessats en l'organització de cursos de formació per realitzar tractaments de prevenció de la legionel·losi han de presentar a l'Institut d'Estudis de la Salut, d'acord amb el programa establert a l'annex 3 d'aquest Decret, la sol·licitud d'homologació de cursos de formació. Correspon al director o directora de l'Institut d'Estudis de la Salut resoldre els expedients d'homologació de cursos de formació, previ informe favorable de la Direcció General de Salut Pública.

9.2 Les entitats o serveis externs interessats en l'organització de cursos de formació han de presentar juntament amb la sol·licitud una memòria que ha d'incloure:

a) Dades de l'entitat sol·licitant: nom; adreça; NIF; telèfon; fax; escriptura de constitució de l'entitat; estatuts degudament registrats, en cas de societats mercantils; alta en l'impost d'activitats econòmiques (IAE), i documentació acreditativa de la persona que signa la sol·licitud.

b) Objectius del curs, especificant les unitats didàctiques amb el nombre d'hores lectives corresponent.

c) Relació del professorat amb els currículums respectius.

d) Centre o centres on s'impartiran les classes.

e) Nom i titulació de la persona responsable de la direcció, la coordinació i el desenvolupament de les accions formatives.

f) Nombre d'alumnes.

g) Nombre d'edicions de cursos; lloc i data prevista de celebració de cada edició.

h) Documentació docent i altra documentació que sigui d'interès.

9.3 Les empreses que vulguin realitzar la formació del seu personal han de presentar la sol·licitud juntament amb una memòria que inclogui la documentació assenyalada en l'article 9.2, apartats b), c), e), f), g) i h), així com les dades de l'empresa sol·licitant: nom, adreça, NIF, telèfon, fax i documentació acreditativa de la persona

que signa la sol·licitud.

Article 10

Certificats de formació

Les empreses i les entitats que imparteixin formació han d'expedir certificats individuals en els quals s'acrediti el grau d'aprofitament de la formació per realitzar tractaments per a la prevenció de la legionel·losi. S'hi han de fer constar les dades següents:

Nom de l'alumne o alumna i DNI.

Nombre d'hores lectives.

Les dades de l'empresa o l'entitat que ha impartit la formació.

Nom del curs.

Signatura de la persona coordinadora titular de les activitats formatives.

Promotor o Promotora del curs.

Segell de l'empresa o entitat que imparteix la formació.

Data.

Aquest certificat tindrà una validesa de deu anys, sens perjudici d'haver de realitzar la formació continuada que sigui necessària.

Article 11

Registre d'empreses i serveis que realitzin tractaments

Les empreses que realitzin tractaments a tercers per a la prevenció i el control de la legionel·losi en les instal·lacions incloses a l'article 2 d'aquest Decret han d'estar inscrites al Registre oficial d'establiments i serveis plaguicides (ROESP), aprovat pel Decret 149/1997, de 10 de juny (DOGC núm. 2418, de 23.6.1997).

Sense perjudici de la possibilitat de desinfectar mitjançant la cloració, els productes biocides utilitzats en la prevenció i control de la legionel·losi hauran d'estar autoritzats pel Ministeri de Sanitat i Consum i/o hauran d'inscrits en el registre corresponent d'aquest organisme. Pel que fa als sistemes d'aigua sanitària, només es podran utilitzar aquells desinfectants que compleixin la normativa sanitària d'aigües de consum públic.

Article 12

Documentació de la sol·licitud d'inscripció al ROESP

La sol·licitud d'inscripció al ROESP s'ha d'adreçar a la delegació territorial d'aquest

Departament de Sanitat i Seguretat Social que correspongui, segons el domicili social de l'entitat, i ha d'incloure la informació i la documentació següent:

- a) Nom de la persona física o jurídica titular de l'entitat.
- b) Nom de l'empresa o servei.
- c) NIF de la persona titular.
- d) Domicili social de l'entitat.
- e) Nom de la persona responsable tècnica.
- f) Tipus d'instal·lacions a tractar.
- g) Certificats acreditatius de la formació del personal per al tractament de les instal·lacions de risc.

Article 13

Prevenició de la legionel·losi en els centres i serveis d'hospitalització

En els centres i serveis d'hospitalització, a més de les mesures assenyalades en aquest Decret, s'ha de fer un mostratge de legionel·la de la xarxa d'aigua sanitària amb una periodicitat mínima anual.

Així mateix, el servei de manteniment dels centres i serveis d'hospitalització ha de posar en coneixement a la comissió d'infeccions de qualsevol incident o actuació a la xarxa interna d'aigua, tant calenta com a freda.

Article 14

Presència de legionel·la als centres i serveis d'hospitalització

La presència de legionel·la a les aigües d'un centre hospitalari, amb independència del punt on hagi estat positiu, obliga aquelles àrees o zones amb malalts d'alt risc, especialment les zones amb malalts trasplantats, a instal·lar un tractament complementari de desinfecció de la xarxa d'aigua calenta. Si no hi ha hagut antecedents confirmats de casos de legionel·losi, s'ha de fer vigilància epidemiològica de pneumònia nosocomial, especialment en les àrees d'hospitalització general, i fer proves diagnòstiques en tots els casos de pneumònia nosocomial. Si hi ha hagut antecedents de casos confirmats de legionel·losi s'ha de desinfectar la xarxa d'aigua.

Article 15

Equips de teràpia respiratòria

L'aigua que s'utilitzi en els equips de teràpia respiratòria, els equips de respiració assistida, els humidificadors, els nebulitzadors i en altres equips mèdics que entrin en contacte amb les vies respiratòries ha de ser estèril bidestil·lada. El material

reutilitzable en aquests equips s'haurà de netejar i s'haurà de desinfectar o esterilitzar abans de cada ús seguint els protocols establerts per la comissió d'infeccions o responsable d'aquesta matèria. Després dels tractaments de desinfecció s'ha de fer una esbandida amb aigua estèril.

En el rentat i l'administració d'aigua per sondes nosogàstriques, neteges bucals o rentats de ferides s'ha d'utilitzar aigua estèril bidestil·lada.

Article 16

Revisió periòdica per entitats o serveis autoritzats

16.1 Les instal·lacions d'alt risc incloses a l'article 2.2 estan subjectes a revisió periòdica, amb una periodicitat mínima bianual les instal·lacions de l'apartat 2.2.a) i b) i cada quatre anys les previstes als apartats c), d) i e), per comprovar la seva adequació al que preveu aquest Decret i la resta de normativa específica aplicable. Les persones titulars d'aquestes instal·lacions han d'acreditar-ho amb el certificat de revisió corresponent. La revisió periòdica la faran entitats, públiques o privades, o serveis autoritzats a l'efecte, prèvia sol·licitud de la persona titular de la instal·lació.

16.2 La revisió periòdica es farà sobre les instal·lacions, els programes d'autocontrol i el registre de les operacions de manteniment, neteja i desinfecció.

Article 17

Condicions que han de complir les entitats o serveis de revisió

Els requisits necessaris per al reconeixement d'una entitat o servei de revisió periòdica per al control de les instal·lacions d'alt risc previstes en aquest Decret són els següents:

- a) Ser entitats o serveis, públics o privats, amb seu social a qualsevol dels estats de la Unió Europea.
- b) Per fer l'activitat de revisió recollida a l'article 16, i d'acord amb el volum d'activitat que prevegi desenvolupar, s'haurà de comptar amb personal suficient, amb estudis de batxillerat o equivalent, formació professional 2 o formació professional de grau mitjà que hagin superat el curs de formació previst a l'annex 3. En aquest sentit s'haurà de garantir que, quan ho demani el sol·licitant, el termini per realitzar la revisió no podrà excedir dels tres mesos, comptats a partir de la sol·licitud de la revisió.
- c) Disposar dels mitjans materials per poder realitzar l'activitat assumida.
- d) Disposar d'un director o directora tècnica o persona responsable dels serveis de revisió amb una formació universitària, de grau superior o de grau mitjà, en l'àmbit de les ciències de la salut, les ciències ambientals, la biologia, la química, la física o l'enginyeria.
- e) Els directors o directores i el personal de les entitats o serveis de revisió no podran efectuar revisions periòdiques d'aquelles instal·lacions en el projecte o execució de les quals hagin participat. Així mateix, no podran tenir interessos comercials, financers o

de qualsevol tipus que puguin debilitar els criteris d'independència, imparcialitat i integritat per fer revisions objectives.

Article 18

Procediment d'autorització per actuar com a entitat o servei de revisió

Les entitats o serveis que vulguin realitzar revisions periòdiques hauran de sol·licitar-ho a la Direcció General de Salut Pública presentant la documentació que justifiqui el compliment dels requisits a), b), c) i d) establerts a l'article anterior. Pel que fa al requisit e), hauran de presentar una declaració en la qual manifestin el coneixement del seu contingut, així com el compromís de complir-lo.

Juntament amb la documentació específica s'ha de presentar una memòria que contingui la titulació del personal, la descripció dels mitjans materials, el programa i els protocols de treball, així com qualsevol altra informació que permeti posar de relleu l'experiència de l'entitat o servei per fer les revisions periòdiques per a la prevenció de la legionel·losi.

A la vista de la documentació presentada, la Direcció General de Salut Pública podrà realitzar les comprovacions que consideri oportunes per tal d'assegurar el compliment dels requisits necessaris. En un termini màxim de tres mesos a comptar des del moment en què es presenti la sol·licitud dictarà una resolució motivada autoritzant o denegant a l'entitat o servei per a l'activitat de revisió periòdica en matèria de prevenció de la legionel·la, amb una vigència màxima de cinc anys. Si en el termini esmentat no es dicta resolució expressa s'entendrà estimada la sol·licitud.

Article 19

Renovació de la condició d'entitat o servei de revisió

Abans que transcorri el termini de vigència de l'autorització, l'entitat o servei de revisió autoritzat que vulgui seguir realitzant aquesta activitat ha de sol·licitar la renovació de l'autorització justificant que segueix complint les condicions establertes a l'article 17.

La Direcció General de Salut Pública, a la vista de la sol·licitud de renovació, seguirà el procediment previst a l'article 18.

Article 20

Funcions de les entitats o serveis de revisió

20.1 Les entitats o serveis de revisió hauran de dur a terme les funcions següents:

- a) Fer les revisions que els sol·licitin.
- b) Emetre els certificats de revisió.

c) Realitzar altres actuacions que els siguin encomanades per l'Administració.

20.2 En el cas que el servei de revisió constati que la persona titular de la instal·lació no ha corregit les deficiències detectades en el termini establert ho posarà en coneixement del servei d'inspecció de l'ajuntament que correspongui per tal de que portin a terme les actuacions oportunes.

20.3 Les entitats o serveis autoritzats per efectuar revisions periòdiques han de disposar de tota la informació sobre els resultats d'aquestes i permetran l'accés de la inspecció sanitària a la documentació relacionada amb el servei de revisió que realitzen.

20.4 El Departament de Sanitat i Seguretat Social podrà sol·licitar als serveis de revisió el llistat d'instal·lacions revisades en un període determinat. En tot cas, semestralment, els serveis de revisió han de remetre a l'òrgan territorial corresponent del departament de Sanitat el llistat de les instal·lacions que han estat revisades.

Article 21

Certificats de revisió

El certificat de revisió és el document estès per una persona autoritzada que acredita la realització d'una revisió periòdica adreçada a comprovar el manteniment, la neteja i la desinfecció de la instal·lació, així com de la seva adequació a les condicions fixades en aquest Decret i altra normativa específica aplicable en aquesta matèria.

Els certificats de revisió s'han d'expedir per triplicat: l'entitat o servei de revisió autoritzat s'ha de quedar un exemplar, ha de trametre un segon exemplar a l'ajuntament del terme municipal on estigui ubicada la instal·lació i ha de lliurar el tercer a la persona titular de la instal·lació, que el conservarà a disposició dels serveis d'inspecció.

Quan en la revisió es detecti l'existència d'irregularitats, la persona titular de la instal·lació les ha de corregir i ha de sol·licitar posteriorment la comprovació de l'esmena.

El certificat de revisió té una validesa bianual en el cas de les instal·lacions incloses a l'article 2.2.a) i b) i de quatre anys en el cas de les instal·lacions incloses a l'article 2.2, apartats c), d) i e). Abans d'expirar aquest termini la persona titular de la instal·lació ha de sol·licitar una nova inspecció a una entitat o servei de revisió autoritzat.

Article 22

Control dels serveis de revisió

Correspon al Departament de Sanitat i Seguretat Social el control de les obligacions assumides per les entitats o serveis de revisió, i en aquest sentit podrà portar a terme auditories periòdiques a aquests serveis i supervisar, aleatòriament, les revisions que efectuïn.

Article 23

Pèrdua de la condició de servei de revisió

Si durant el període de vigència de l'autorització l'entitat o el servei deixa de complir algun dels requisits previstos a l'article 17, o el Departament de Sanitat i Seguretat Social detecta, en els controls previstos a l'article 22, que no es compleixen les funcions incloses a l'article 20, l'autorització podrà ser revocada prèvia instrucció del procediment corresponent.

Article 24

Inspecció sanitària

24.1 La funció inspectora, en cas de brot epidèmic, de les instal·lacions incloses a l'article 2.2 d'aquest Decret serà competència del Departament de Sanitat i Seguretat Social. A aquestes efectes ha de comptar amb la col·laboració dels ajuntaments.

La funció inspectora de les instal·lacions incloses a l'article 2.2 d'aquest Decret la podran fer els serveis tècnics del Departament de Sanitat i Seguretat Social i dels ajuntaments de manera coordinada. A aquest efecte s'establirà una comissió de coordinació formada per representants del Departament, de la Federació de Municipis de Catalunya i de l'Associació Catalana de Municipis i Comarques, que establirà el marc de coordinació d'ambdues administracions.

La funció inspectora de les instal·lacions de baix risc incloses a l'article 2.3 d'aquest Decret correspon als serveis d'inspecció dels ajuntaments.

24.2 Els serveis d'inspecció, entre altres actuacions, podran:

- a) Revisar la documentació de les empreses, especialment els registres del programa de manteniment, neteja i desinfecció i els certificats de revisió i, en cas que es consideri necessari, les instal·lacions, comprovant l'aplicació de les mesures preventives recollides en aquest Decret. Així mateix, podran prendre mostres per a l'anàlisi de legionel·la.
- b) Fer una supervisió de l'avaluació del risc, elaborada per l'empresa, de totes les parts de la instal·lació, tenint en compte els aspectes recollits en aquest Decret i valorant el nombre de persones potencialment exposades i el seu estat de salut.
- c) En cas necessari, establir les mesures específiques més adients per prevenir o minimitzar el risc detectat, així com la correcció de defectes estructurals i de funcionament o manteniment defectuosos de les instal·lacions per part del seu responsable.

24.3 Els serveis d'inspecció, en cas que considerin que les deficiències de manteniment, neteja i/o desinfecció poden suposar un risc de contaminació per legionel·la, o quan mitjançant controls analítics es demostrï la presència de legionel·la, o bé davant la sospita o confirmació d'un brot comunitari o nosocomial, podran ordenar l'aplicació de les mesures de tractament de xoc. L'aplicació del tractament de

xoc només serà obligatòria quan ho determinin els serveis d'inspecció del Departament de Sanitat i Seguretat Social o dels ajuntaments. En cap cas ho podrà decidir l'entitat o el servei de revisió periòdica.

Article 25

Presa de mostres oficials

La mostra oficial constarà d'un únic exemplar amb la quantitat suficient per fer l'anàlisi per a la detecció de legionel·la.

La presa de mostra oficial es farà mitjançant una acta formalitzada davant la persona titular de la instal·lació sotmesa a inspecció o davant de la seva representació legal o d'una persona responsable i, si no fos possible, davant de qualsevol treballador de l'empresa titular de la instal·lació. Si les persones esmentades es neguen a intervenir-hi davant d'un testimoni, i en el cas que cap testimoni hi vulgui intervenir, aquesta serà igualment vàlida si hi intervé més d'un representant de l'Administració.

En l'acta d'inspecció es transcriuran íntegrament totes les dades i circumstàncies que siguin necessàries per a la identificació de la mostra.

Les proves pericials analítiques es faran en laboratoris oficials, o en privats acreditats a l'efecte, utilitzant per a l'anàlisi els mètodes que en el seu cas estiguin oficialment aprovats, i en el seu defecte els recomanats nacionalment o internacionalment.

La presa de mostra l'ha de fer un inspector o inspectora qui, en el termini més breu possible, ha de traslladar la mostra degudament precintada al laboratori junt amb una còpia de l'acta d'inspecció. Així mateix, a l'acta es comunicarà a la persona interessada el laboratori que ha de portar a terme l'anàlisi oficial per tal que en el termini màxim de 24 hores s'hi posi en contacte perquè se li assenyali dia i hora per analitzar de la mostra; també se li ha d'indicar que si ho considera convenient podrà assistir amb un pèrit o pèrita de part i que la renúncia expressa o tàcita a anar acompanyat d'un pèrit o pèrita de part suposa l'acceptació dels resultats de l'anàlisi feta en aquest acte.

El resultat de l'anàlisi es comunicarà a la persona interessada i a l'autoritat administrativa competent perquè si el resultat és positiu s'adoptin les mesures escaients. Si el resultat és negatiu s'ha de destruir la mostra.

Article 26

Anàlisis de legionel·la

Sense perjudici d'altres normes que siguin d'aplicació als laboratoris de salut ambiental, pel que fa a la determinació de legionel·la en els autocontrols de les empreses, els laboratoris que portin a terme aquests tipus d'anàlisis hauran de disposar d'un sistema intern de control de la qualitat i acreditar que participen en exercicis interlaboratoris. Així mateix, les butlletes d'anàlisi hauran d'especificar el mètode analític i el seu límit de detecció.

Article 27

Infraccions i sancions

27.1 Les infraccions a les prescripcions d'aquest Decret són sancionables de conformitat amb el que estableix el capítol 6 del títol 1, articles 32 a 36, de la Llei 14/1986, de 25 d'abril, general de sanitat.

27.2 De conformitat amb l'apartat anterior, es tipifiquen com a infraccions sanitàries en matèria de prevenció de la legionel·la les següents:

a) Infraccions lleus:

La simple irregularitat de l'observació del que es preveu en aquest Decret, sense transcendència directa per a la salut pública.

La simple negligència en el manteniment, el funcionament, el control de les instal·lacions o equipaments i en el tractament de l'aigua, quan l'alteració o el risc sanitari produïts siguin de poca entitat.

Les irregularitats en el compliment del que preveu aquest Decret que no mereixen la qualificació de faltes greus o molt greus.

b) Infraccions greus:

La posada en funcionament d'aparells o d'instal·lacions precintats, clausurats o subjectes a limitació d'activitat en el temps per l'autoritat competent.

El fet de no haver corregit les deficiències observades que hagin donat lloc a una sanció prèvia de les considerades lleus.

L'omissió de dades, l'ocultació d'informes o l'obstrucció de l'activitat inspectora de l'Administració, sempre que es produeixin per primera vegada.

La reincidència en la comissió d'infraccions lleus en els tres últims mesos.

Les que, en raó dels elements previstos en aquest article, mereixen la qualificació de greus, o no escaigui qualificar-les de faltes lleus o molt greus. A aquests efectes, es considera infracció greu l'incompliment dels articles 4, 6, 7, 8, 11, 13, 14, 15, 16, 19 i 20 d'aquest Decret. Així mateix, es considera infracció greu la realització de les activitats a què fa referència l'article 9 sense l'homologació administrativa preceptiva.

L'incompliment dels requeriments específics formulats per l'autoritat sanitària competent quan es produeixin per primera vegada.

c) Infraccions molt greus:

Les infraccions a les prescripcions d'aquest Decret quan, realitzades de manera conscient i deliberada, produeixin un dany greu a la salut pública.

L'incompliment reiterat dels requeriments específics formulats per l'autoritat sanitària competent.

La negativa absoluta a facilitar informació o prestar col·laboració dels serveis de control i inspecció.

La resistència, coacció, amenaça, represàlia, desacatament o qualsevol altra forma de pressió exercida sobre l'autoritat sanitària o els seus agents.

Les que, en raó dels elements previstos en aquest article i del seu grau de concurrència, mereixin la qualificació de molt greus, o no escaigui qualificar-les de faltes lleus o greus.

Article 28

Criteris per a la graduació de la sanció

En la imposició de les sancions s'haurà d'assegurar l'adequació necessària entre la gravetat del fet constitutiu de la infracció i la sanció aplicada. S'han de considerar especialment els criteris següents per a la graduació de la sanció que s'hagi d'aplicar:

- a) L'existència d'intencionalitat o reiteració.
- b) La naturalesa dels perjudicis causats.
- c) La reincidència, pel fet d'haver comès en el termini d'un any més d'una infracció de la mateixa naturalesa, sempre que s'hagi declarat així per resolució ferma.

Article 29

Òrgans sancionadors

29.1 Són òrgans competents per a la imposició de les sancions els següents:

- a) Els alcaldes o alcaldesses de municipis de menys de 25.000 habitants i els delegats o delegades territorials del Departament de Sanitat i Seguretat Social, en cas de multa de fins a 12.020 euros.
- b) Els alcaldes o alcaldesses de municipis de més de 25.000 habitants i el director o directora general de Salut Pública, en cas de multa de fins a 30.051 euros.
- c) El conseller o consellera de Sanitat i Seguretat Social, en cas de multa de fins a 60.101 euros.
- d) El Govern de la Generalitat, en cas de multa de més de 60.101 euros.

29.2 La facultat d'incoar els expedients sancionadors correspon, igualment, als òrgans i les autoritats esmentats a l'apartat anterior.

29.3 L'acord d'incoació dels expedients sancionadors per part dels òrgans competents

del Departament de Sanitat i Seguretat Social o bé de l'Ajuntament es comunicarà entre ells, al mateix temps que a les persones interessades

Article 30

Mesures cautelars

De conformitat amb el que estableixen els articles 26 i 37 de la Llei 14/1986, de 25 d'abril, general de sanitat, en cas que existeixi o se sospiti raonablement l'existència d'un risc immediat i extraordinari per a la salut, les autoritats sanitàries adoptaran les mesures preventives que consideri pertinents, com la suspensió de funcionament, el tancament d'instal·lacions, la intervenció de mitjans materials i qualsevol altra que es consideri sanitàriament justificada. Així mateix, no tindrà caràcter de sanció la clausura o tancament dels establiments, les instal·lacions o els serveis que no tinguin l'autorització prèvia o estiguin inscrits al registre sanitari preventiu, o la suspensió de funcionament fins que se solucionin els defectes o es compleixin els requisits exigits per raons de sanitat, higiene o seguretat.

Disposicions addicionals

—1 Les activitats subjectes a autorització i/o llicència ambiental que es pretenguin implantar a partir de l'entrada en vigor d'aquest Decret i que disposin d'instal·lacions previstes a la lletra a) de l'apartat 2 de l'article 2 hauran d'integrar en l'expedient corresponent la documentació que acrediti el compliment de les condicions establertes en aquest Decret.

—2 En el procediment d'autorització d'activitats sotmeses a llicència ambiental que disposin d'instal·lacions previstes a la lletra a) de l'apartat 2 de l'article 2 es requerirà un informe del Departament de Sanitat i Seguretat Social.

Disposicions transitòries

—1 Les instal·lacions incloses a l'article 2.2.a) existents en el moment de l'entrada en vigor d'aquest Decret disposen d'un termini d'un any per reduir al mínim el risc d'exposició per a les persones. A aquests efectes, hauran d'adoptar les mesures necessàries per protegir les preses d'aire condicionat i les finestres i per garantir l'accessibilitat per a la inspecció, el manteniment, la neteja i la desinfecció dels equips i aparells, així com la dotació, en un lloc accessible, d'un dispositiu per prendre mostres de l'aigua de recirculació.

—2 Les instal·lacions incloses a l'article 2.2.c) existents en el moment de l'entrada en vigor d'aquest Decret disposen d'un termini d'un any per adequar-se al que preveu l'article 5.1.e) i f) d'aquest Decret.

—3 Les activitats noves per a les quals està en tramitació la sol·licitud de l'autorització i/o llicència ambiental escaient, i que disposin d'instal·lacions previstes a l'article 2.2, lletra a), s'hauran d'adaptar a les exigències contingudes en aquest Decret en el termini màxim de sis mesos des de la concessió de l'autorització i/o la llicència corresponent.

—4 Les empreses que fins a l'entrada en vigor d'aquest Decret fessin tractaments a tercers amb substàncies i preparats químics tindran un termini de sis mesos per inscriure's en el Registre oficial d'establiments i serveis plaguicides.

Disposició derogatòria

Queda derogat el Decret 417/2000, de 27 de desembre, pel qual s'estableixen amb caràcter d'urgència les condicions tecnicosanitàries aplicables als aparells i equips de transferència de massa d'aigua en corrent d'aire amb producció d'aerosols per a la prevenció de la legionel·losi i totes les disposicions del mateix rang o d'un rang inferior que s'oposin al que estableix aquest Decret.

Disposicions finals

—1 La primera de les revisions periòdiques a què estan subjectes les instal·lacions d'alt risc relacionades a l'article 2.2.a) s'haurà de fer en el termini màxim d'un any des de l'entrada en vigor d'aquest Decret. La resta de les instal·lacions recollides a l'article 2.2 disposaran d'un termini màxim de dos anys per fer la primera de les revisions periòdiques a què estan obligades.

—2 Es faculten els consellers o conselleres dels departaments de Sanitat i Seguretat Social i d'Indústria, Comerç i Turisme per dictar les disposicions necessàries per a l'aplicació d'aquest Decret i per modificar els annexos de conformitat amb els avenços tècnics i científics que es produeixin.

—3 Aquest Decret entrarà en vigor l'endemà de la seva publicació al Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya.

Barcelona, 28 de maig de 2002

Jordi Pujol

President de la Generalitat de Catalunya

Eduard Rius i Pey

Conseller de Sanitat i Seguretat Social

Antoni Subirà i Claus

Conseller d'Indústria, Comerç i Turisme

Annex 1

Fitxa tècnica de notificació d'instal·lacions generadores d'aerosols amb emissions a l'exterior

Titular:

Representant legal (si escau):

Empresa:

Adreça de la persona titular:

Telèfon:

Fax:

Adreça electrònica:

Adreça de la ubicació de les instal·lacions:

Esquema del sistema o instal·lació:

Ubicació dels equips (especifiqueu: alçada en metres, distància en horitzontal a la via pública, preses d'aire i finestres, en metres).

Tipus d'instal·lació	Nombre d'equips	Marca i model	Número de sèrie	Any d'instal·lació	Potència ventilador (kW CV)
Torres de					
refrigeració					
Condensadors					
evaporatius					
Altres					
(especifiqueu-los)					
Captació de l'aigua. Xarxa pública					

Subministrament propi: Superficial

Subterrani

Hi ha dipòsit?	No	Sí	(especifiqueu la ubicació)
Data de la notificació:			
Signatura de la persona titular			

Annex 2

Certificat de neteja i desinfecció

Dades de l'empresa contractada

Nom:

Número de registre:

domicili:

NIF:

Telèfon:

Fax:

Dades de la persona contractant

Nom:

Domicili:

NIF:

Telèfon:

Fax:

Instal·lació tractada:

Productes utilitzats

Nom comercial:

Protocol seguit:

En el cas de biocides, número de registre:

En altres productes, presenteu la fitxa de dades de seguretat:

Dosi utilitzada:

Temps d'actuació:

Responsable tècnic/tècnica

Nom:

DNI:

Lloc i data d'expedició del certificat:

Responsable del tractament

Nom:

DNI:

Lloc i data d'expedició del certificat

Data de realització i firma de la persona responsable del tractament i de la instal·lació

Annex 3

Programa del curs per al manteniment higienicosanitari d'instal·lacions de risc davant la legionel·la

1. Importància sanitària de la legionel·losi (3 hores)

Biologia i ecologia de l'agent causal.

Cadena epidemiològica de la malaltia.

Sistemes de vigilància epidemiològica.

Instal·lacions de risc.

2. Àmbit legislatiu (4 hores)

Introducció a les bases jurídiques de la responsabilitat de les empreses en la prestació de serveis per a la prevenció de la legionel·losi, incloent-hi la formació actualitzada del seu personal treballador.

Normativa relacionada amb la prevenció i el control de la legionel·losi, les substàncies i els preparats perillosos, l'aigua de consum humà, els plaguicides i biocides, les instal·lacions tèrmiques d'edificis i els vessaments industrials.

3. Criteris generals de neteja i desinfecció (2 hores)

Bones pràctiques de neteja i desinfecció.

Tipus de productes: desinfectants, antiincrustants, antioxidants, etc.

Registre de productes. Desinfectants autoritzats.

4. Salut pública i salut laboral (2 hores)

Marc normatiu.

Riscos derivats de l'ús de productes químics.

Danys per a la salut derivats de l'ús de productes químics. Mesures preventives.

5. Instal·lacions de risc incloses en l'àmbit d'aplicació del Reial decret 909/2001 (4 hores)

Disseny, funcionament i models.

Programa de manteniment i tractament.

Presa de mostres.

Controls analítics.

6. Identificació de punts crítics. Elaboració de programes de control (2 hores)

7. Pràctiques (7 hores)

Visites a instal·lacions.

Presa de mostres i medicacions in situ.

Interpretació de l'etiqueta de productes químics.

Preparació de dissolucions de productes a diferents concentracions.

Complementació de fulls de registre de manteniment.

8. Avaluació

Prova escrita sobre els continguts del curs (1 hora)

(02.142.253)

